

Gyárfás Endre: Gazdagodunk? Szegényedünk?

Nem tudom, készült-e már statisztika arról, hogy pl. egyetlen nap alatt hány magyar szót hall és olvas a rádióhallgató, tévénező, újságböngésző honpolgár. Sejttem azonban, hogy még az első ízben hallott vagy a feledésből feltámasztott szavak száma sem csekély. Elmondhatnánk tehát, hogy egyéni szókincsünk napról napra gyarapszik, sokkal nagyobb arányban, mint az eddigi korok bármelyikében. A hírekből, az ismeretterjesztő előadásokból és filmekből, a művészeti alkotásokból szinte záporoznak ránk az új – legalábbis számunkra új – szakkifejezések, tájszavak, csoportnyelvi szavak, eredeti szóösszetételek.

De vajon mennyit őriz meg belőlük az emlékezetünk, és mennyit használunk majd élőbeszédben, írásban?

Gyanítom, hogy keveset. Nagyon keveset. Egyéni szókincsünk ugyanis akkor bővül igazán, ha beszélünk, ha ki akarunk fejezni valamit, és evégett kutatunk, keresgélünk memóriánkban, amíg elő nem bukkannak a csupán egyszer-kétszer hallott szavak.

Márpedig keveset beszélünk! A népszerű diszkó-esteken – városon-falun – a muzsika hangereje gyakran annyira nagy, hogy a táncolók legföljebb velőtrázó sikolyokat válthatnak egymással. Az úgynevezett zenés helyeken és a magnós házibulikon általában ugyanez a helyzet. A televízió képernyője előtt sem igen bontakozhat ki társalgás... inkább csak megjegyzések hangzanak el, többnyire tömondatokban.

Nem félek én attól, hogy elfelejtünk beszélni, nem, erről egyelőre nincs szó. A szép fogalmazás örömét veszíthetjük el. Azt pedig mondanom sem kell, hogy a nyelvi szegényedés milyen mértékben hat majd a gondolkodásunkra.

Van egy régi bölcs mondás, amely szerint annyi ember vagy, ahány nyelvet beszélsz. Arról azonban nincsen semmiféle bölcs mondás, hogy hány ember vagyok, ha jobban, szebben, választékosabban tudok beszélni – az anyanyelvemen.